

U-Report: Kako da čujemo šta brine i zanima našu decu

Platforma koja postoji u više od 60 zemalja sveta, u Srbiji je lansirana na dan obeležavanja Svetskog dana deteta i 30. godišnjice od usvajanja Konvencije o pravima deteta, kao deo partnerstva UNICEF-a i Ministarstva omladine i sporta. Ova platforma funkcioniše kao i društvene mreže, s ciljem da aktivira i promoviše učešće mladih u stvaranju pozitivnih društvenih promena

Kad god se govori o promenama, govori se o liderima, o onima koji će predvoditi neki novi talas, neku novu energiju i snagu koja treba da učini društvo boljim. Govori se o stvaranju mladih heroja, o budućim generacijama i o svetu kakvom ih ova, i prethodne generacije ostavljaju. O željama i snovima dece govore odrasli, pod svim onim poznatim krilaticama „da na mladima svet ostaje“, iako ne konsultuju baš uvek te mlade o njihovim pravim strahovima, brigama, željama i snovima.

Jednu od najvažnijih, iako kontroverznih, reakcija svetске javnosti po pitanju budućnosti svoje generacije izazvala je Greta Tunberg emotivnim govorom u Ujedinjenim nacijama, pokušavši da probudi svetske lidere i njihovu odgovornost ne samo prema današnjem već i budućem svetu. To je jedna u milion prilika. Kako onda čuti glas mladih? Kako znati šta ih brine? Kako nekoga iz osnovne škole u Vranju ili Pirotu ili gimnazijalca iz Beograda, ili budućeg sociologa, pedagoga, psihologa iz bilo koje sredine i okruga u Srbiji čuti, i njihove brige? Da li su one zaista vezane za klimatske promene, ili ih muče sasvim drugačije brige od onih koje imaju njihovi vršnjaci iz nekog drugog dela sveta?

Jedan od načina od poslednje nedelje novembra je i platforma U-Report.

Platforma koja postoji u više od 60 zemalja sveta, u Srbiji je lansirana na dan obeležavanja Svetskog dana deteta i 30. godišnjice od usvajanja Konvencije o pravima deteta, kao deo partnerstva UNICEF-a i Ministarstva omladine i sporta. Ova platforma funkcioniše kao i društvene mreže, s ciljem da aktivira i promoviše učešće mladih u stvaranju pozitivnih društvenih

promena. Nije ideja samo da mladi nešto kažu ili da podele mišljenje na nekom virtuelnom mestu, već i da pokrenu temu koja će stići zaista do donosilaca odluka i organizacija, a koje će uvažiti njihove stavove prilikom pravljenja agenda, programa i strategija.

Platforma funkcioniše po sistemu slanja pitanja i informacija o važnim temama, i pošto je u pitanju interaktivni sajt, rezultati se prikazuju u realnom vremenu. Komunikacija je dvo-smerna, a poenta je da što više mladih, a i onih koji odlučuju, kao i onih iz najranjivijih grupa, slobodno učestvuje i progovori o onome što ih muči. To je jedan od načina na koji će državne institucije i druge organizacije koje učestvuju u donošenju odluka saznati važne informacije i smanjiti distancu između sebe i mladih. To je i prilika da se podaci, koji su anonimni, dobijenih anketa upotrebe za poboljšanje politika i programa za mlade, što bi trebalo da pokrene pozitivne promene u zajednicama. Registrovanje je vrlo lako, preko FB stranice ili putem U-report Srbija Viber naloga, i svakog meseca ankete pristizu korisnicima.

U UNICEF-u naglašavaju da su svi podeljeni podaci i odgovori bezbedni i prikazuju se samo zbirno, a učestvovanje je anonimno, dobrovoljno i bez troškova. Mladi će moći da odgovaraju, kao i da predlažu teme i ankete, ali i da šire dalje. Već na startu bilo je oko 2.500 registrovanih u Srbiji, a taj broj svakodnevno raste.

Šta su problemi mladih? Ispostaviće se da su prve postavljene teme i te kako bitne za njihovu budućnost. Zapošljivost i zapošljavanje. Mentalno zdravlje. Bezbednost. Aktivno učešće u društvu. Kultura, podrška mladim migrantima, kvalifikaci-

je, kompetencije i inovacije, formalno i neformalno obrazovanje... Univerzalne teme koje muče većinu mladih. Na istoj platformi, poređenja radi, 89 odsto mladih Ukrajinaca navelo je bezbednost u školama kao glavni problem (a ispostaviće se da je upadom u srednju školu u Velikoj Plani aktiviran sličan problem i u srpskim školama). Mladi Ukrajinci su odmah pronalazili rešenja: obrazovni programi su promenjeni tako da su uključili kampanje protiv nasilja u školama, kao i obuku nastavnika na osnovu rezultata. Interesantno je da su rezultati prve ankete o bezbednosti dece u Srbiji već ušli u konačan nacrt Nacionalne strategije protiv nasilja nad decom.

Ali ima još mnogo toga što je moguće učiniti. Redina de Dominićis, direktorka UNICEF-a u Srbiji, govoreći o posvećenosti poboljšanju dečjih prava u prethodnih trideset godina, dodala je da je pred nama mnogo toga što mora da se uradi: „Priznajući i slaveći dosadašnja dostignuća, moramo takođe da razmišljamo o novonastaloj i nedovršenoj agendi dečjih prava. Ima još previše dece koja su ranjiva i obespravljena i čiji glas treba čuti.“

„Srećni smo što se Srbija pridružila U-Report porodici koja omogućava mladima da podele svoja mišljenja na jednostavan i anonimnan način. Želimo da podržimo i omogućimo učešće mladih u donošenju odluka koje ih se tiču. Moramo mladima pružiti način da se njihov glas

čuje, kao i mogućnosti za značajno učešće u društvenom, političkom i ekonomskom životu društva“, izjavila je Redina De Dominićis.

Greta je imala priliku da kaže ono što misli pred svetskim liderima, a da je to zaista mišljenje njene generacije pokazuje i anketa „Klimatske promene“ na U-Reportu. Čak 83 učesnika ankete navelo je klimatske promene kao veliki problem, a 87 odsto da one zaista imaju uticaja na sve. I da, 93 odsto mladih se slaže da nisu dovoljno uključeni u proces donošenja odluka u vezi sa klimatskim promenama. Deca imaju i rešenja: 50 odsto njih veruje da bi zajedničkim snagama mogli da zagovaraју kod vlade svoje zemlje pitanja vezana za klimatske promene, a 26 odsto smatra da bi radije doprineli nadgledanjem zagađenosti vode, vazduha, zemlje...

Naglašava se da ovo nije politička platforma, i ne koristi se u političke svrhe, a nije ni služba za vanredne situacije. Šansu da učestvuju imaju i institucije, da sarađuju, i to predlaganjem recimo anketa i pitanja na ureport gmail.com.

„Da bismo zaista unapredili položaj mladih u društvu i da bi se oni zaista osetili kao ravnopravni članovi zajednice, potrebno je da ih prvo dobro čujemo, a zatim i razumemo šta nam kažu“, istakla je Brankica Jan-ković, poverenica za zaštitu ravno-

 Report
SRBIJA
TVOJ GLAS JE VAŽAN

VEĆ NA STARTU BILO JE OKO 2.500
REGISTROVANIH U SRBIJI, A TAJ
BROJ SVAKODNEVNO RASTE

pravnosti, obraćajući se mladima prilikom lansiranja platforme U-Report. „Često kažemo da je naša uloga da edukujemo mlade, da je na nama da ih naučimo toleranciji i ravnopravnosti, ali taj proces ne može biti jednosmeran. Treba da učimo jedni od drugih da bismo se bolje razumeli. Zato smo, osim kontinuirane edukacije, pokrenuli i interaktivne projekte sa ciljem da se mladi ljudi uključe u proces ostvarivanja ravnopravnosti, i da ih motivišemo da osuđuju diskriminatorne stavove i ponašanja u svom okruženju. Moramo svi naučiti kulturu dijaloga.“

Zašto je važno da se čuju mladi, gde bi sve voleli da se čuju i o kojim pitanjima? Da li su to zaista njihove brige?

Jedna od mladih koji su uključeni u U-Report je Olga, koja kaže da je od izuzetne važnosti da se čuju mladi o pitanjima koja ih brinu. „Prvenstveno je važno da probamo da menjamo i da promenimo tu svest, da se shvati da su mladi deo društva i da njihov glas takođe mora da se čuje i da bude uvažan, kao i da njihovi stavovi o pitanjima koja smatraju da su važna, budu uvršteni u neki svakodnevni razgovor i u strategije“, kaže ona. „Mislim da je U-Report dobra platforma zato što pomaže mladima da sami predlažu teme i na teme

koje su im bitne daju mišljenje i da ono dođe do nekih donosilaca odluka te da bude uvršteno u neka dokumenta ili u planove koje naša država pravi za mlade i za zajednicu generalno. Mislim da je to jedan dobar način da se glas mladih sada čuje, s obzirom na to da su danas svi onlajn i da svi koriste društvene mreže.“

I Mića je uključen u U-Report od samog početka i on kaže da je baš tako čuo za istraživanje da je mladima izuzetno važno mentalno zdravlje. „To ne bismo znali da nismo pitali“, kaže on. „Da bismo došli do tako širih i još boljih podataka, moramo da pitamo mlade i zato je ovo prava prilika da iskažu svoje mišljenje i o temama koje ih se zaista tiču, a ne da ih mi pretpostavljamo. Da u sobi sedi četvoro ljudi i da crtaju agendu.“

Mića veruje da će mladi imati slobodu da iskažu šta ih muči, ali da je važno da se „stvori okruženje koje će ih ohrabriti da iskažu svoje mišljenje, da budu kritički nastrojeni prema svemu i da budu dovoljno hrabri da kažu ono što im je na umu“.

Na pitanje koji bi to problem bio koji bi njih dvoje lansirali, Olga i Mića odgovaraju: zapošljivost, mentalno zdravlje i sistem vrednosti, zapravo uzori. I zaista, U-Report je kroz anketu pokazao da je važan i uticaj influensera, ali da i oni treba da se zalažu za zaštitu prava dece, što smatra 92 odsto anketiranih

Srećni smo što se Srbija pridružila U Report porodici koja omogućava mladima da podele svoja mišljenja na jednostavan i anoniman način. Želimo da podržimo i omogućimo učešće mladih u donošenju odluka koje ih se tiču

**REDINA DE DOMINIĆIS,
DIREKTORKA UNICEF-A U SRBIJI**

na U-Reportu. Interesantno je da su deca rekla da influenceri ne treba da podržavaju govor mržnje (43%), da treba da ohrabruju mlade da se aktiviraju i oglase (29%), da podstiču zdrav način života (9%), da se zalažu za prava dece sa invaliditetom (8%), obraćaju se onima koji se osećaju tužno i usamljeno (6%) i da apeluju na važnost zaštite životne sredine (4%).

Mnogo je pitanja koja su važna deci.

Oko 50% U-Reportera misli da devojčice, devojke i žene u Srbiji nemaju jednaka prava kao dečaci, momci i muškarci; 50% U-Reportera smatra da mladi nemaju pristup psihološkom savetovanju koje im je potrebno; 52% U-Reportera smatra da je gojaznost najveći zdravstveni problem sa kojim se suočavaju adolescenti; 42% U-Reportera veruje da kompanije mogu da pomognu mladima u budućem razvojnom putu; 56% U-Reportera predlaže da bi kompanije trebalo da povećaju broj praksi, mentorstava i volontiranje za mlade kako bi premostile raskorak sa omladinom; 47% U-Reportera mladih smatra da postoji dovoljno mogućnosti za mlade da razvijaju digitalne veštine; 57% U-Reportera smatra da su klimatske promene prioritet koji treba rešiti.

Vanja Udovičić, ministar omladine i sporta, kaže da je posebno važno čuti decu jer je konačan cilj kreirati budućnost po njihovoj meri. „Važno je da maksimalno iskoristite U-Report platformu, ne samo da biste bili informisaniji već i da biste uzeli lidersku ulogu, da biste bili akteri, da biste vi preuzeli tu odgovornost i dali sebi za pravo da kreirate budućnost kakvu vi želite. U svakom timu moraju da postoje lideri i kapiteni, ljudi koji vama rukovode i ja mislim da u ovom poslu, u ovom timskom radu ste lideri, kapiteni i treneri vi, niko drugi, jer vi treba da kreirate, vi treba da vodite, vi ste ti koji ćete da upravljate mehanizmima koji su vam dostupni“, izjavio je Udovičić.

Od koga će zavisiti da li će se nešto realizovati, ako deca budu uporna? Olga i Mića kažu da su mladi onlajn i da veruju da je U-Report dobar način. „Za realizaciju ideja potrebna je velika upornost i želja i podrška zajednice i okoline, i zato moraju da nas čuju“, kaže Olga. „Potrebna je veća podrška i pažnja zajednice da bi se proširio krug i drugi mladi ohrabрили dobrim primerima da mogu da realizuju svoje ideje.“ Mića dodaje da „samo iznošenje činjenica neće pomoći toliko, ali je važno. Akcija je ono što je bitno, da se sprovedu konkretne akcije da se mladi motivišu na aktivnost“. **N**